

BESCHIKKING

Wet Natuurbescherming - ontheffing soorten ruimtelijke ontwikkeling

Aanvrager	[REDACTED] WBO Wonen
Aangevraagde activiteiten :	WNB Ontheffing onderdeel soortenbescherming
Datum ontvangst aanvraag :	26.01.2022
Locatie :	Begoniastraat, Papaverstraat, Narcissenstraat Oldenzaal
Datum beschikking :	10.05.2022
Kenmerk :	D2022-05-000572
Zaaknummer :	2022-001643

Datum verzending

11.05.2022

Deze beschikking is als volgt opgebouwd:

A.	BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	4
A.1	Aanvraag	4
A.2	Besluit	4
A.3	Ondertekening en verzending	4
A.4	Niet mee eens?	6
B.	VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT	7
B.1	Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag	7
B.2	Algemeen	7
B.3	Soortspecifiek	8
B.4	Compenserende maatregelen	8
B.5	Overige zaken	8
C.	OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT	9
C.1	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	9
C.1.1	Bevoegdheid	9
C.1.1.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	9
C.1.2	Procedure	9
C.1.2.1	Overeenstemming andere provincie	9
C.1.2.2	Adviesverzoek aan gemeente	9
C.1.2.3	Relevante overige besluiten	9
C.1.3	Toetsingskader soorten	9
C.1.3.1	Wettelijke regels	9
C.1.3.2	Provinciaal beleid	10
C.2	WEERGAVE VAN DE FEITEN	11
C.2.1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	11
C.2.1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	11
C.2.2	Doel van het project	13
C.2.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	13
C.2.4	Periode	13
C.2.5	Onderliggende documenten	13
C.2.6	Aanvullende gegevens	13
C.3	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	13
C.3.1	Inhoudelijke beoordeling	13
C.3.1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	14
C.3.1.2	Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding	14
C.3.1.3	Beschrijving noodzaak ontheffing	15
C.3.1.4	Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging	15
C.3.1.5	Wettelijk belang van het project	15
C.3.1.6	Toetsing aan overige vereisten	16
C.3.1.7	Zorgplicht blijft altijd gelden	16

C.3.2	Adviezen	16
C.3.2.1	Bespreking van adviezen.....	16
D.	SLOTCONCLUSIE	16

A. BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

A.1 Aanvraag

█ van het adviesbureau Natuurbank Overijssel heeft, namens uw organisatie WBO Wonen te Oldenzaal, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend.

De aanvraag is gedaan vanwege het renoveren of slopen van 82 woningen aan de Begoniastraat, Papaverstraat en Narcissenstraat te Oldenzaal, ten behoeve van het verbeteren van het woonklimaat van bewoners. In deze brief geven wij ons besluit weer.

A.2 Besluit

Wij besluiten u een ontheffing² te verlenen van verbodsbepalingen soorten van de Vogelrichtlijn. In het bijzonder gaat het om: nesten, rustplaatsen van huismussen opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten van huismussen weg te nemen.³

Deze ontheffing heeft betrekking op slopen/renoveren van 82 woningen voor de locatie Begoniastraat, Papaverstraat, Narcissenstraat Oldenzaal.

Deze ontheffing treedt in werking een dag na de verzenddatum van dit besluit tot en met 31 december 2024.

Verder besluiten wij dat de volgende stukken/delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in B. Voorschriften bij het besluit:

- De aanvraagformulier Wnb, ingediend op 26 januari 2022.
- Natuurbank Overijssel, *Natuurwaardenonderzoek* Begoniastraat-Papaverstraat-Narcissenstraat Oldenzaal, 1732C, versie 1.0, 21 januari 2019.
- Natuurbank Overijssel, *Activiteitenplan Huismus* Begoniastraat, Narcissenstraat & Papaverstraat te Oldenzaal, 4039, versie 1.0, 11 januari 2022.
- Formulier volmacht van █ van WBO Wonen aan █ van Natuurbank Overijssel, datum 24 januari 2022.

De motivering voor ons besluit is in C. *Overwegingen bij het besluit* weergegeven.

¹ In het kader van art. 3.3, eerste lid Wnb

² Op basis van art. 3.3, eerste lid Wnb

³ Art. 3.1, tweede lid Wnb

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in *B. Voorschriften bij het besluit* weergegeven.

A.3 Ondertekening en verzending

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Oldenzaal;
- [REDACTED] van het adviesbureau Natuurbank Overijssel.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster,
Teamleider vergunningverlening

A.4 Niet mee eens?

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat in onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 2 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, team Juridische Zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 - 361 55 55.

B. VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

B.1 Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geeft u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming - soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (D2022-05-000572). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

B.2 Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar meldpunt@overijssel.nl. Geeft u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het mobiele telefoonnummer van de contactpersoon;
 - de naam van de begeleidend ecologisch deskundige⁴, inclusief het mobiele telefoonnummer van deze persoon;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;
 - het kenmerk van dit besluit "D2022-05-000572".

Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.

3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

⁴ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologisch deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aan gesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

B.3 Soortspecifiek

5. Bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden (ongeschikt maken / renovatie / sloop), houdt u rekening met de kwetsbare perioden van de huismus. De kwetsbare voortplantingsperiode loopt globaal van 1 maart tot en met 31 augustus (rood in onderstaand overzicht). Aaneengesloten vorstperioden van minimaal drie dagen in de periode december tot en met februari vormen ook kwetsbare perioden (oranje in onderstaand overzicht). Bij een vorstperiode blijven ook overdag de temperaturen lager dan 0° Celsius.

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Huismus												
Voortplantingsperiode												
Vorstperioden												

Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze kwetsbare perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt beoordeeld door een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus. Afwijkingen worden onderbouwd beschreven in het logboek.

B.4 Compenserende maatregelen

6. Als de werkzaamheden (deels) binnen gevoelige perioden wordt uitgevoerd, worden de nestplaatsen voorafgaand ongeschikt gemaakt door deze fysiek af te sluiten op het moment dat daar geen huismus in aanwezig is. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van diverse materialen zoals doek, dubbeltjesgaas, spouwborstels of afdichting met pur, mits het afdichten zorgvuldig plaatsvindt zodat geen openingen overblijven. U doet dit minimaal 3 tot 5 dagen vóórafgaand aan de werkzaamheden. Dit doet u buiten de kwetsbare periode.
7. U plaatst 2 tijdelijke huismuskasten (type NK GZ 08 van Vivara Pro of kwalitatief vergelijkbaar) per te verwijderen verblijfplaats. De kasten zijn geschikt voor de huismus en worden geplaatst op een geschikte plaats, zoals beschreven op pagina 30 van het kennisdocument huismus.
8. De tijdelijke kasten blijven tenminste hangen tot nadat de permanente vervangende verblijfplaatsen zijn gerealiseerd. Het verwijderen van de tijdelijke huismuskasten mag alleen buiten de kwetsbare periode van de huismus plaatsvinden. Voorafgaand aan het verwijderen van de tijdelijke kasten voor de huismus moet een ecologisch deskundige vaststellen dat de betreffende kasten op dat moment niet gebruikt worden.
9. U realiseert tenminste 2 permanente vervangende verblijfplaatsen per te verwijderen verblijfplaats voor de huismus. Deze verblijfplaatsen zijn per fase direct na de renovatie/bouw beschikbaar. U doet dit door het vogelschroot verhoogd aan te brengen op de derde panlat. Daarbij draagt u er zorg voor dat de ruimte onder de pannen ook daadwerkelijk voldoende toegankelijk is en niet wordt ingenomen door isolatiemateriaal. In het logboek geeft u aan op welke wijze aan deze vereisten voor plaatsing is voldaan.

B.5 Overige zaken

10. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus.
11. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar op welke wijze, waar en wanneer uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat er daarbij vooral om het registreren van uitvoering, keuzes, afwegingen bij het handelen volgens de voorschriften en hoe wordt omgegaan met onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de toezichthouder aan hem/haar getoond.

C. OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

C.1 BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

C.1.1 Bevoegdheid

C.1.1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming⁵. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

C.1.2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

C.1.2.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

C.1.2.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Oldenzaal gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij hebben op ons adviesverzoek gereageerd. De reactie van de gemeente bespreken we in [paragraaf C3.2](#).

C.1.2.3 Relevante overige besluiten

Wij wijzen u erop, dat er ook andere besluiten nodig zijn voordat u de voorgenomen activiteiten uitvoert. Voor zover ons bekend gaat het om de volgende besluiten:

Naam wet en van toepassing zijnde artikel	Bevoegd bestuursorgaan en adres
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, art. 2.1 en/of art. 2.2	Gemeente Oldenzaal

C.1.3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

C.1.3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

⁵ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

Ook het Besluit natuurbescherming⁶ en (soms) de Regeling natuurbescherming⁷ zijn voor de toetsing relevant.

C.1.3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017⁸ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten⁹ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

C.1.3.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten

Onder invloed van jurisprudentie heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in 2009 lijsten opgesteld van de vogelsoorten, waarvan het nest jaarrond beschermd moet worden. Wij hebben deze lijsten van jaarrond beschermde nesten van vogels in 2017 beleidsarm overgenomen.

Inmiddels is gebleken dat deze landelijke lijsten niet volledig op onze provincie zijn toegespitst. Daarom hebben wij deze lijsten aangepast. Deze nieuwe lijsten zijn tot stand gekomen aan de hand van de meest recente trends en aantallen van broedvogels in Nederland en in Overijssel. Vervolgens is beoordeeld of de soorten in de juiste categorie waren ingedeeld om de soort aan te merken als soort met vast nest respectievelijk soort met jaarrond beschermd functioneel leefgebied.

Wij hebben 2 lijsten vastgesteld, namelijk:

1. Lijst Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten Overijssel.
2. Lijst vogelsoorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied Overijssel.

De nesten c.q. het ecologisch functionele leefgebied van de soorten op de lijsten zijn beschermd.

Bescherming nesten algemeen

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en het uitbroeden van de eieren en voor het grootbrengen van de jongen. Indien de soort nest-indicerend gedrag vertoont, zoals het baltsgedrag en het aanslepen van nestmateriaal tot het moment dat de jongen zelfstandig zijn, is het niet toegestaan het nest te verwijderen of de broedlocatie ongeschikt te maken. Het nest-indicerend gedrag is al onderdeel van het broeden.

Als het gaat om vogelsoorten, waarbij de jongen direct het nest verlaten (nestvlinders), is ook de ruime omgeving van het nest belangrijk. In de context van de Wnb valt onder nest zowel de inhoud als de ecologisch functionele omgeving onder het begrip nest. De omvang van de ecologisch functionele omgeving verschilt per vogelsoort. Het betreft de omgeving die nodig is om het broedsucces van de betreffende vogelsoort te garanderen. Onder de verbodsbepaling vallen alle activiteiten die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Ook situaties, die het nest op zich niet fysiek aantasten, kunnen onder de verbodsbepalingen vallen. Als er bijvoorbeeld sprake is van aantasting van de ecologisch functionele omgeving, waardoor de broedvogel zijn nestplek permanent verlaat.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Die vogels gebruiken hun nest niet als een vaste rust of verblijfplaats. De meeste nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen¹⁰ niet de bescherming van artikel 3.1 van de Wnb.

⁶ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

⁷ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

⁸ Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

⁹ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

¹⁰ Het broedseizoen start met nest-indicerend gedrag en eindigt als de jongen geen ouderzorg meer nodig hebben. De duur en periode van het broedseizoen verschilt per soort.

Jaarrond beschermd nest of leefgebied

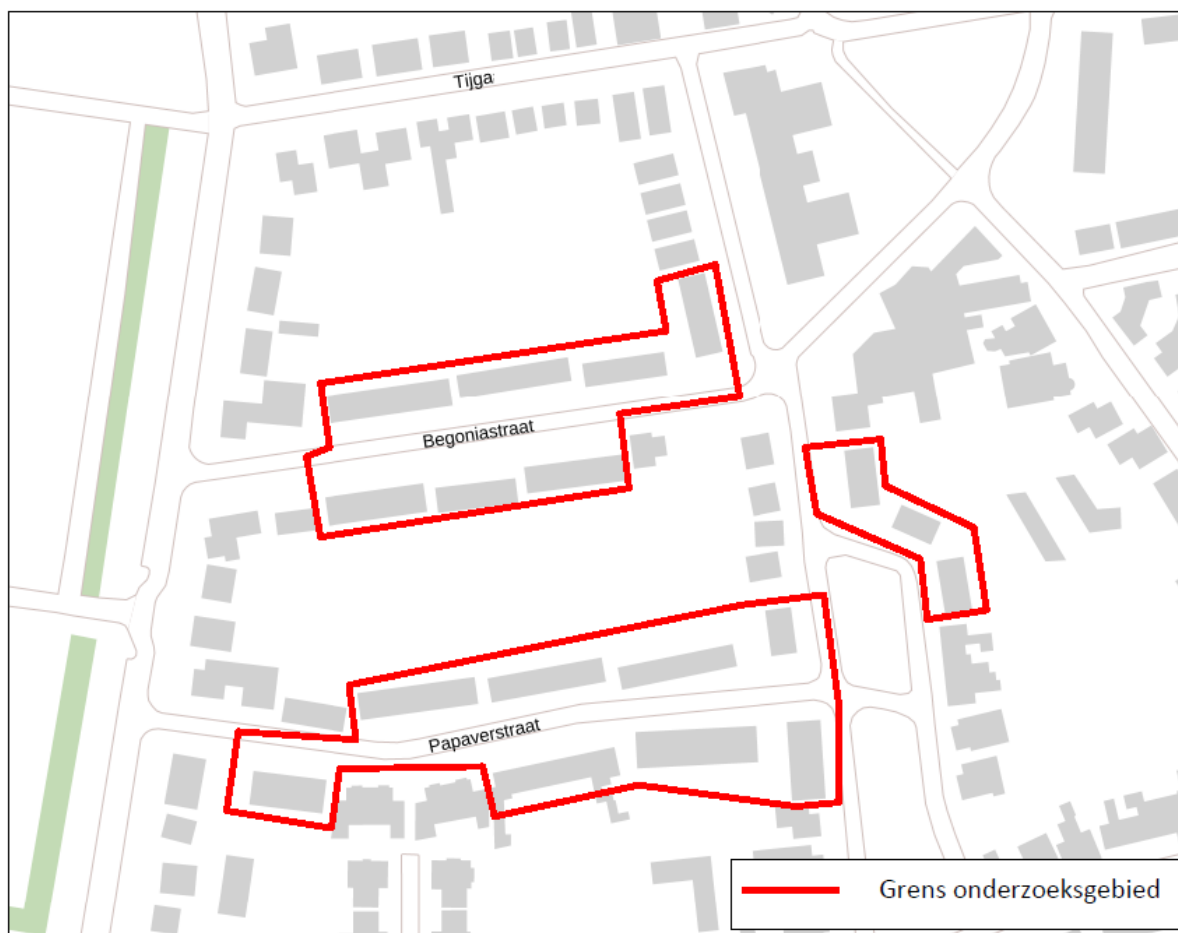
Nesten – en/of – het ecologisch functioneel leefgebied van de huismussen zijn jaarrond beschermd. Voor deze soort geldt dat de specifieke voorwaarden voor het broeden en grootbrengen van de jongen niet overal aanwezig zijn. De broedplekken met het ecologisch functionele leefgebied van deze soorten genieten daarom ook buiten het broedseizoen bescherming. Op basis daarvan is bij het verwijderen van (oude) nesten van deze soort altijd een ontheffing nodig. Zonder ontheffing is er sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen.

C.2 WEERGAVE VAN DE FEITEN

C.2.1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

C.2.1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

In uw 'Activiteitenplan Huismus Begoniastraat, Narcissenstraat & Papaverstraat te Oldenzaal' van 11 januari 2022 (kenmerk: 4039, versie 1.0) geeft u de volgende omschrijving van uw project: "Tussen 2022 en 2024 worden woningen gelegen aan de Begoniastraat, Papaverstraat en Narcissenstraat gerenoveerd of gesloopt en nieuwgebouwd. De bestaande woningen zijn gebouwd van bakstenen en zijn gedekt met gebakken dakpannen. Het betreft allemaal grondgebonden woningen welke in woonblokken zijn gebouwd. De woningen beschikken over een holle spouw en een beschoten kap. De staat van onderhoud van de woningen is goed; alle woningen zijn wind- en waterdicht."

Begrenzing van het plangebied.

Het gaat om 82 woningen aan de Begoniastraat, Papaverstraat en de Narcissenstraat in Oldenzaal. 42 woningen worden gerenoveerd en 40 woningen worden gesloopt.

Tot de renovatiewerkzaamheden behoren:

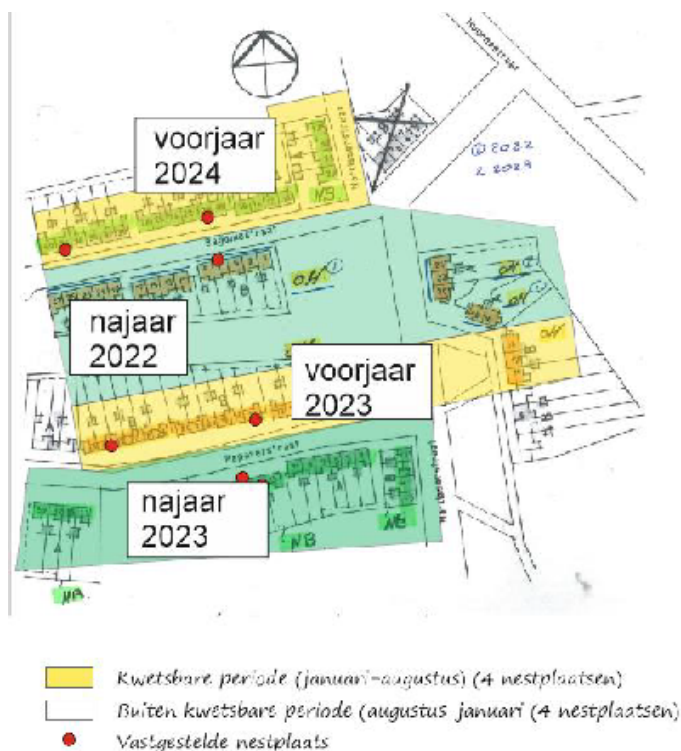
- Daken slopen en nieuwe daken plaatsen (incl. goten).
- Kozijnen aanpassen binnen bestaand kozijn.
- Spouwmuren vullen.
- Deel begane grondvloer vernieuwen en isoleren.

Fase	Werkzaamheden	Adressen	Aantal woningen	Uitvoeringsjaar
Fase 1	Groot onderhoud	Begoniastraat 1 t/m 27 Narcissenstraat 16 t/m 24	19 woningen	2022 start augustus
Fase 2	Groot onderhoud	Papaverstraat 2 t/m 36 Narcissenstraat 13 t/m 15 Narcissenstraat 10 t/m 14	23 woningen	2023 start januari
Fase 3	Nieuwbouw	Papaverstraat 1 t/m 23 Papaverstraat 33 t/m 39 Narcissenstraat 5 t/m 11	20 woningen	2023 start augustus
Fase 4	Nieuwbouw	Begoniastraat 10 t/m 40 Narcissenstraat 29 t/m 35	20 woningen	2024 start januari

Type werkzaamheden, adres en planning uitvoering.

De werkzaamheden duren meerdere jaren. Gedurende alle maanden van het jaar zal gewerkt worden in het plangebied.

Het voornemen is te starten in augustus 2022. Volgens planning, is het project gereed in december 2024. Het plangebied is verdeeld in vier deelgebieden. In deze deelgebieden wordt gedurende 6 maanden gewerkt.

C.2.2 Doel van het project

Het algehele doel van de renovatie werkzaamheden (groot onderhoud van de woningen) is verduurzaming van de woningen en het verbeteren van het binnenklimaat. Verduurzaming wordt uitgevoerd zodat Rentree Wonen aan haar wettelijke vereisten kan voldoen inzake energieprestaties van haar woningbezit waardoor gebruik van energiebronnen van fossiele oorsprong tot het minimum wordt ingeperkt.

De woningen in het plangebied voldoen niet meer aan de eisen die woningcorporaties stellen aan woningen. De woningen zijn verouderd, er is sprake van gebreken en de woningen zijn niet energie zuinig. Daarnaast zijn alle woningen voorzien van asbest dakbeschot. Dit asbest dakbeschot vormt een risico in geval van brand.

Daarnaast is WBO verantwoordelijk voor een veilig en gezond binnenmilieu voor de bewoners van hun woningen inzake woningventilatie, brandveiligheid en het voorkomen van koolmonoxidevergiftiging. Voor de woningen in de bloemenbuurt wordt het algehele binnenklimaat verbeterd door de woningen enerzijds te voorzien van een goed geïsoleerde dichte schil (vloer, muren en dak) en anderzijds te voorzien van een goede ventilatie waardoor vocht, schimmel, tocht en ophoping van koolstofmonoxide wordt tegen gegaan.

De te renoveren woningen zijn medio vorige eeuw gebouwd, zijn zeer slecht geïsoleerd (ramen, muren, vloeren en daken worden allen aangepast dan wel vervangen) en zijn gebouwd met asbesthoudende materialen. In deze oude naoorlogse woningen is overal in de woning sprake van vocht en tocht problemen. Aanvullend zijn middels onderzoek ook schimmelproblemen en asbesthoudende materialen aangetoond. Oude brandgevaarlijke materialen worden verwijderd / aangepast en bij verwijdering van asbesthoudende materialen (die goede brandwerende eigenschappen hebben) worden vervangende brandwerende maatregelen toegepast (zoals ter plaatse van ketels).

C.2.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan voor huismussen van het verbod om nesten en rustplaatsen en eieren opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten weg te nemen¹¹ / om deze vogels opzettelijk te storen¹².

C.2.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 augustus 2024 tot en met 31 december 2024.

C.2.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- De aanvraagformulier Wnb, ingediend op 26 januari 2022.
- Natuurbank Overijssel, *Natuurwaardenonderzoek* Begoniastraat-Papaverstraat-Narcissenstraat Oldenzaal, 1732C, versie 1.0, 21 januari 2019.
- Natuurbank Overijssel, *Activiteitenplan Huismus* Begoniastraat, Narcissenstraat & Papaverstraat te Oldenzaal, 4039, versie 1.0, 11 januari 2022.
- Formulier volmacht van [REDACTED] van WBO Wonen aan [REDACTED] van Natuurbank Overijssel, datum 24 januari 2022.

Verder zijn de volgende onderzoeken bij de beoordeling betrokken:

- BIJ12, Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*, Versie 1.0 juli 2017;

C.2.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 26 januari 2022 ontvangen. Er zijn geen aanvullende gegevens gevraagd.

C.3 TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C.3.1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel het kennisdocument van de huismus bij onze toetsing.

¹¹ Art. 3.1, tweede lid Wnb

¹² Art. 3.1, vierde lid Wnb

C.3.1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

Er is door het adviesbureau een bureau- en veldonderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. In het rapport *Natuurwaardenonderzoek Begoniastraat-Papaverstraat-Narcissenstraat, Oldenzaal*¹³ wordt beschreven hoe dit onderzoek is uitgevoerd. Op hoofdlijnen komt dit neer op:

- Een bureau-analyse waaruit duidelijk werd dat specifiek onderzoek gericht moest worden op de aanwezigheid van huismus, gierzwaluw en gebouwbewonende vleermuizen;
- Onderzoek naar gierzwaluw en huismus volgens kennisdocumenten;
- Onderzoek naar vleermuizen volgens Vleermuisprotocol 2017.

Het onderzoek naar de drie diersoorten (huismus, gierzwaluw en vleermuizen) heeft plaatsgevonden in de maanden april t/m september 2018.

Wij zijn van oordeel dat het onderzoek afdoende is geweest om aanwezigheid en functie van verblijfplaatsen vast te stellen van de onderzochte soorten. Wij zijn van oordeel dat de aangetroffen soorten overeenkomen met de beschermde soorten die in woningen in binnenstedelijk gebied te verwachten zijn. Tijdens het onderzoek zijn geen in- of uitvliegende vleermuizen waargenomen binnen de projectpanden. Er zijn geen verblijfplaatsen voor vleermuizen in de projectpanden aanwezig. Tijdens het onderzoek zijn geen nesten van de gierzwaluw aangetroffen.

Er zijn acht nestplaatsen van huismussen in het plangebied vastgesteld. Deze mussen bezetten alle acht een nestplaats onder de onderste rij dakpannen van de woningen in het project.

C.3.1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding

Door de werkzaamheden gaan acht nesten van huismussen verloren. De nestplaats van de huismus is jaarrond beschermd en mag alleen met een ontheffing van de Wet natuurbescherming negatief beïnvloed worden. Onderdeel van de ontheffing zijn mitigerende maatregelen, om negatieve effecten tot een minimum te beperken, en compenserende maatregelen die voorzien in vervangende (duurzame) nestplaatsen.

De voorgestelde mitigerende maatregelen, zoals beschreven in het activiteitenplan¹⁴, zijn voldoende. Ze komen overeen met bestaande methoden zoals beschreven in het kennisdocument van de huismus. Met deze maatregelen worden negatieve effecten op de huismus zoveel mogelijk geminimaliseerd. In hoofdlijnen komen deze maatregelen neer op:

- Dichtzetten nestplaatsen en verwijderen nestkasten;
De rust en nestplaatsen van huismussen worden dicht gezet in de laatste week van februari. Dit is buiten de kwetsbare voortplantingsperiode. Alle huismussen nestplaatsen en potentiële nestplaatsen van woningen uit fase 2 worden buiten het broedseizoen (voor 1 maart 2023) ontoegankelijk gemaakt om te voorkomen dat bezette nesten beïnvloed worden gedurende de voortplantingsperiode. Nestelen wordt voorkomen door een weringsborstel te plaatsen in de dakgoot en door de huismussennestkasten te verwijderen. De woningen uit fase 4 hoeven niet dichtgezet te worden, omdat de woningen voor half februari gesloopt zijn.
- Aanbieden vervangende rust- en nestplaatsen.
Voor alle nestplaatsen die beïnvloed worden, worden mitigerende maatregelen genomen in de vorm van twee nestkasten per nestplaats (zie blz. 10 van het Activiteitenplan). De kasten worden minimaal 3 maanden voor de start van de werkzaamheden geplaatst (alle kasten worden voor 1 mei 2022 geplaatst). In totaal worden 16 kasten geplaatst. Er worden huismussenkasten van Vivara geplaatst. Alle kasten worden onder de dakgoot geplaatst. Deze plek biedt enige buffering tegen de zon.

¹³ Hoofdstuk 3 pagina 6 tot en met 8

¹⁴ Natuurbank Overijssel, Activiteitenplan Huismus Begoniastraat, Narcissenstraat & Papaverstraat te Oldenzaal, 4039, versie 1.0, 11 januari 2022. Blz. 8 e.v.

Alle woningen worden voorzien van verhoogd vogelschroot tussen de onderste en één na onderste pannenrij. Zo blijven alle onderste dakpannen toegankelijk voor huismussen.
In *B. Voorschriften* van deze ontheffing zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd.

De Staat van Instandhouding van de Huismus als broedvogel in Nederland is matig ongunstig (SOVON). Als gevolg van de voorgenomen activiteiten wordt geen huismus gedood en blijft het aantal nesten van de huismus in het onderzoeksgebied gelijk. Alle woningen in de het onderzoeksgebied zijn gelijk, waardoor alle pannen in de onderste rij geschikt zijn als vaste rust- en voortplantingsplaats. Huismussen die nestelen onder dakpannen, die in de periode maart tot augustus ontoegankelijk gemaakt zijn, hebben voldoende alternatieve rust- en voortplantingsplaatsen in de directe omgeving. Het aantal nestelende huismussen hoeft niet af te nemen tijdens de uitvoering van de voorgenomen activiteiten. De voorgenomen activiteiten hebben geen negatief effect hebben de gunstige staat van instandhouding van de huismus.

C.3.1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen werkzaamheden leiden tot het wegnemen, opzettelijk beschadigen of vernielen van nesten en rustplaatsen van de huismus. Dit is een overtreding van de verbodsartikelen genoemd in artikel 3.1 lid 2 van de Wnb. Voor de overtreding van deze verboden heeft u een ontheffing nodig.

C.3.1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging

Wij zijn van oordeel dat andere bevredigende oplossingen ontbreken. Er zijn geen geschikte alternatieven voor uitvoering van het project. Alternatieven zijn voldoende overwogen. Het project is locatie gebonden. Een alternatieve locatie is niet van toepassing. Bij de inrichting en werkwijze wordt maximaal rekening gehouden met de aanwezige beschermde soorten door voor alle aanwezige soorten in de bouw permanente voorzieningen te realiseren. Bij de werkwijze wordt maximaal rekening gehouden met de aanwezige beschermde soorten door mitigerende en compenserende maatregelen te treffen. Bij de planning wordt maximaal rekening gehouden met beschermde soorten door gefaseerd en buiten de kwetsbare periode te werken. Indien niet buiten de kwetsbare periode gewerkt kan worden, dan worden de gebouwen vooraf ongeschikt gemaakt.

C.3.1.5 Wettelijk belang van het project

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.

In de woningen is asbesthoudend materiaal aangetroffen in het dakbeschot. Uit de asbestinventarisatie is gebleken dat asbestverdachte en asbesthoudend materiaal is aangetroffen in o.a. dakbeschot in alle woningen. Asbesthoudend materiaal kan vrij komen en over een groot gebied verspreid worden in geval van een uitslaande brand. Een brede verspreiding van asbest in het milieu vormt een risico voor de volksgezondheid (grote groep mensen). Gelet op de ligging van de woningen in dichtbevolkt gebied, is dit een reëel risico. Dit risico was ook de reden dat het er lang naar uit zag dat er sprake zou zijn van een verplichte sanering van asbestdaken. Deze asbestbron is aangetroffen bij alle woningen in het plangebied. Het dak maakt onderdeel uit van de schil van de woning die in een woning de belangrijkste functie heeft in het reguleren van een gezond binnenklimaat. Vocht, tocht en schimmels ontstaan door een slechte (buiten)schil. De woningen, allen gebouwd voor 1960, bevinden zich allen in erbarmelijke staat. De gehele buitenschil moet worden aangepast om een gezonde en veilige omgeving te creëren voor alle bewoners van deze naoorlogse woningen (de hele wijk bestaat uit naoorlogse woningen). De door te voeren maatregelen aan het dak zijn relevant. Volledige isolatie van het dak moeten schimmel- en vochtproblemen verhelpen. Specifiek worden asbesthoudende materialen verwijderd en moeten worden vervangen door vervangende asbesthoudende materialen.

Wij zijn van oordeel dat de aanvrager het wettelijk belang van het project voldoende aannemelijk gemaakt heeft.

C.3.1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb¹⁵ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

C.3.1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb¹⁶. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

C.3.2 Adviezen

C.3.2.1 Bespreking van adviezen

Burgemeester en Wethouders van de gemeente Oldenzaal zijn in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen. Zij hebben deze op 3 maart 2022 toegezonden.

B&W geven aan dat ze een opmerking willen plaatsen over het volgende:

“Wie ziet er op toe of de genomen maatregelen worden uitgevoerd en gemonitort. Bij andere projecten is vaak een ecooloog aanwezig die de werkzaamheden monitort, controleert en e.e.a. vastlegt in een logboek. In het activiteiten plan wordt hier geen aandacht aan besteed. Dit zou laatste zou ook in de ontheffingsaanvraag moeten worden benoemd.”

Onze toezichthouders zien toe of de mitigerende en compenserende maatregel op de juiste wijzen en het juiste tijdstip gecontroleerd worden.

In voorschrift 10 en 11 van deze ontheffing hebben wij aangegeven dat de werkzaamheden uitgevoerd worden onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus. Daarnaast dient een ecologisch logboek bijgehouden te worden. Uit dit logboek moet blijken op welke wijze, waar en wanneer uitvoering is gegeven aan de voorschriften uit de ontheffing. Het gaat er daarbij vooral om het registreren van uitvoering, keuzes, afwegingen bij het handelen volgens de voorschriften en hoe wordt omgegaan met onverwachte soorten of situaties.

D. SLOTCONCLUSIE

De ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1 lid 2 van de Wnb (het wegnemen, opzettelijk beschadigen of vernielen van nesten en rustplaatsen van huismussen) kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten worden niet aangetast.

Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soort optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijke belang is om de negatieve effecten op de betrokken soort te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

¹⁵ Art. 1.10, derde lid Wnb

¹⁶ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb